

”HSV och dess bedömaregrupp har gjort en värdering av MKV-ämnet som präglas av bristande sakkunskap, rena felaktigheter och som inte, vilket annars är ett krav inom forskningen, bygger på tidigare insamlade kunskaper.”

Absurda påståenden från Högskoleverket

HÖGSKOLEVERKET (HSV) ÄR LANDETS HÖGSTA MYNDIGHET med ansvar för verksamheten vid universitet och högskolor. På dess hemsida kan man läsa att ”Högskoleverket bidrar med underlag som kan användas för att förändra, förbättra och förnya verksamheten inom högskolesektorn och genomför tillsyn av universitet och högskolor för att säkerställa studenternas rättssäkerhet”.

På en sådan myndighet borde förväntningarna kunna vara högt ställda. Vetenskapen är idag en av de absolut viktigaste kunskapskällorna, och ska en myndighet utöva tillsyn av vetenskapliga verksamheter borde den som ett minimum leva upp till de krav som är rimliga att ställa på vetenskapen. Till de kraven hör öppenhet, rättssäkerhet, tydlighet i krav och kriterier samt möjligheter att kontrollera verksamheten och resultaten. Om vetenskapens syfte är att med specifika metoder söka sanningen, så långt det är möjligt, så borde HSV i sin tillsyn av högskolorna tillämpa likartade metoder för att så långt det är möjligt söka sanningen kring de frågeställningar som man undersöker.

Så är dock inte fallet, vilket visar sig i det yttrande som Högskoleverkets bedömaregrupp strax före jul lämnade över Mitthögskolans ansökan om att få sig tilldelat det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet. Det yttrandet ställde sig sedan Högskoleverkets styrelse, om än med ett par reservationer, bakom. Alltså är det rimligt att göra HSV som sådant ansvarigt för yttrandet.

Vad som är särskilt anmärkningsvärt är de skrivningar om ämnet medie- och kommunikationsvetenskap (MKV) som återfinns i yttrandet. Där står bland annat följande: ”Man kan diskutera om medie- och kommunikationsvetenskap allmänt sett

är lämpligt som forskarutbildningsämne. Det finns betydande fördelar, särskilt för de blivande doktorerna, att forskarutbildning sker i etablerade discipliner. Oavsett detta får man konstatera, att Mitthögskolan för närvarande har otillräckligt kapacitet för forskarutbildning inom området. Viktigare än att eftersträva detta är att utnyttja den befintliga kompetensen till att stödja utvecklingen av forskarutbildning i etablerade discipliner, i första hand statsvetenskap och sociologi”. I dessa rader underkänner HSV och bedömaregruppen själva ämnet medie- och kommunikationsvetenskap. Det är inte bara anmärkningsvärt; det är också ett allvarligt tecken på bristande sakkunskap.

Utbildningar inom medie- och kommunikationsvetenskap som omfattar minst 60 poäng bedrivs idag vid 16 högskolor och universitet i Sverige. Den första professuren inrättades för 25 år sedan. Bara vid Stockholms universitet har 23 personer disputerat sedan 1990, och forskarutbildningar bedrivs vid flera universitet. Så sent som förra året firade forskarföreningen inom ämnet, Svensk Medie- och Kommunikationsforskning (FSMK), sitt 25-årsjubileum. Att underkänna ämnet som en etablerad disciplin är mot den bakgrunden absurd, inte minst eftersom HSV självt för två år sedan gjorde en utvärdering av ämnet. I den konstaterade man att medie- och kommunikationsvetenskapen är en självständig disciplin, vars rötter i Sverige går tillbaka till åtminstone början av 1970-talet.

Faktum är att det inte heller är hållbart att hävda att yttrandet, trots att det uttalat talar om MKV-ämnet ”allmänt sett”, syftar på ämnets ställning vid Mitthögskolan. I utvärderingen av ämnet för två år sedan skrev man nämligen apropå MKV vid Mitthögskolan att ”Bedömaregruppen kan konstatera att det finns en forskningsmiljö

vid MKV-avdelningen som förstärks genom närheten till Demokratiinstitutet”. Man skrev också att ”Bedömaregruppen kan således konstatera att MKV vid Mitthögskolan på olika sätt har fått till stånd en starkare forskningsanknytning än vad som är vanligt på högskolorna”.

Hur man än vrider och vänder på det blir resultatet med andra ord detsamma: HSV och dess bedömaregrupp har gjort en värdering av MKV-ämnet som präglas av bristande sakkunskap, rena felaktigheter och som inte, vilket annars är ett krav inom forskningen, bygger på tidigare insamlade kunskaper.

Med andra ord: Högskoleverket misslyckas med att leva upp till de krav man själva ställer, och som är rimliga att ställa, på den vetenskapliga verksamhet som bedrivs vid svenska universitet och högskolor. För oss som är verksamma inom medie- och kommunikationsvetenskapen eller informationssektorn finns det mot den här bakgrunden två slutsatser som bör dras. Den första är att man bör förhålla sig skeptisk mot och kritiskt granska Högskoleverket. Den andra är att det uppenbarligen finns ett fortsatt behov av att stärka såväl undervisning som forskning inom medie- och kommunikationsvetenskapen.

Lika absurd som det är att ifrågasätta exempelvis sociologins existensberättigande, lika absurd borde det vara att ifrågasätta det för medie- och kommunikationsvetenskapen. Så länge inte alla förstår det finns det jobb att utföra för alla oss som värnar ämnet och inser dess betydelse för olika delar av svenskt samhällsliv.

JESPER STRÖMBÄCK

*Fil dr i journalistik vid Demokratiinstitutet och Mitthögskolan
Jesper.stromback@mh.se*